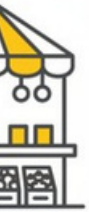

OPSTERLANDS BELANG

VERKIEZINGSPROGRAMMA 2026

Altijd dichtbij

Van en voor alle Opsterlanders

Opsterlands Belang is een onafhankelijke partij van én voor de inwoners en ondernemers van Opsterland. We bestaan al sinds 1970 en kennen onze dorpen goed. Omdat we niet verbonden zijn aan een landelijke partij hebben we ook niet de last van een landelijk partijprogramma of ideologie. Daarom kunnen we zelf kiezen wat het beste is voor onze inwoners en leefomgeving en ons hier vol voor inzetten. Zo werken we aan een gemeente die van onderop wordt gebouwd: dichtbij de mensen, mét de mensen. We gaan in gesprek met inwoners, luisteren naar zorgen en ideeën, en nemen die serieus mee in onze keuzes.

Voor Opsterlands Belang hoort iedereen erbij. Jong of oud, rijk of arm, links of rechts. Wij staan voor een samenleving waarin iedereen meedoet en zich gelukkig, gezond en betrokken voelt. Opsterland zijn we met elkaar!

Altijd dichtbij

Al 56 jaar zijn we lokaal, staan midden in de gemeenschap en zijn benaderbaar voor iedereen. Onze leden wonen verspreid over de dorpen. Hierdoor hebben we een goede antenne om zorgen, sentimenten, ideeën en kansen die spelen bij inwoners en ondernemers op te vangen. Hier leren wij ook weer van. Zo staan wij altijd dichtbij de mensen en het lokale bedrijfsleven.

Opsterland blijft Opsterland

Opsterland hoort bij de tien grootste plattelandsgemeenten van Nederland. Op een oppervlakte van maar liefst 227 vierkante kilometer gebeurt veel op het gebied van wonen, werken, ondernemen en recreatie. Mooi natuurlijk, maar we willen wel het unieke karakter van onze dorpen en het buitengebied behouden. Opsterland blijft Opsterland. Groei moet passen bij onze omgeving: nieuwe woningen en ruimte voor bedrijven waar behoefte aan is, zonder dat het landschap of dorpsgezichten verloren gaan. Zo blijven onze dorpen authentiek, herkenbaar en leefbaar, ook voor de volgende generaties.

Leefbare dorpen en bedrijvigheid

Wat alle 16 dorpen in Opsterland gemeen hebben is de enorme bedrijvigheid. Dit is cruciaal voor de vitaliteit, leefbaarheid en onderlinge band. Het groeiende gemeenschapsgevoel en de veerkracht maken een dorp minder kwetsbaar. Opsterlands Belang steunt initiatieven die mensen verbinden en helpt waar nodig. We zorgen voor voorzieningen, wegen, fietspaden en dorpshuizen die iedereen kan gebruiken. We stimuleren ook lokale ondernemers en willen voldoende én betaalbare woningen voor jong en oud.

Een sterke gemeenschap waarin mensen naar elkaar omkijken en waar de gemeente ondersteunt waar dat nodig is. Dát is de krêft fan de mienskip, de kracht van de gemeenschap. Dat moeten we koesteren.

Helder, eerlijk en betrokken

Zo blijft Opsterland een gemeenschap waarin inwoners en ondernemers naar elkaar omkijken. Helder, eerlijk en betrokken zijn de sleutelbegrippen voor goed bestuur in Opsterland. Het zijn ook de kernwoorden waar de politieke visie van Opsterlands Belang om draait. Wij staan midden in de samenleving, dichtbij de mensen. Opsterlands Belang is ook van U. Stem daarom 18 maart a.s. op Opsterlands Belang. Voor een Opsterland dat we herkennen, vertrouwen en doorgeven.

Inhoudsopgave

Hoe Opsterlands Belang kiest	4
1. WONEN	5
2. VERKEER	7
3. VEILIGHEID	9
4. VOORZIENINGEN EN VRIJWILLIGERS	10
5. ECONOMIE	11
6. LANDBOUW	12
7. RECREATIE EN TOERISME	13
8. ZORG	14
9. WERK EN INKOMEN	15
10. SPORT	16
11. OPENBAAR GROEN	17
12. NATUUR, LANDSCHAP EN ERFGOED	18
13. ENERGIETRANSITIE	19
14. FINANCIËN	20

Hoe Opsterlands Belang kiest

In de gemeenteraad maken we iedere maand keuzes over wat de gemeente wel en niet doet. Niet alles kan of hoeft door de gemeente geregeld te worden, dus kijken we bij Opsterlands Belang zorgvuldig naar wat belangrijk is voor de inwoners, ondernemers en dorpen in Opsterland. Zo zorgen we ervoor dat Opsterland blijft zoals het is: een goede plek om te wonen, werken en recreëren.

Om goede keuzes te maken, gebruiken we een paar vragen die ons helpen een beslissing te nemen:

Helpt het de gemeenschap?

Besluiten moeten het wonen, werken, ondernemen en/of recreëren in de gemeente makkelijker en fijner maken. Ze moeten bijdragen aan leefbare dorpen, een duurzame leefomgeving, goede voorzieningen en kansen voor iedereen.

Versterkt het de krêft fan de mienskip?

Inwoners zorgen samen voor hun dorpen en omgeving. De gemeente helpt en moedigt goed gedrag aan. Als iets beter, makkelijker of goedkoper door inwoners zelf kan, krijgt dat de voorkeur. Als het nodig is, helpt de gemeente. We steunen ideeën en initiatieven van dorpen en inwoners. Zo kunnen mensen zelf dingen regelen en blijft de gemeenschap sterk.

Is het eerlijk en rechtvaardig?

Iedereen moet gelijk behandeld worden en gelijke kansen hebben. Gemeentelijke besluiten moeten dat beschermen.

Past het bij wat er in de omgeving gebeurt?

We houden rekening met plannen in de buurt, van buurgemeenten en de provincie. Zo zijn onze keuzes goed voor nu én later.

Gaat het verstandig om met geld?

Het geld van inwoners en ondernemers moet goed besteed worden. We kijken kritisch of uitgaven nodig zijn en goed worden besteed. We verspillen geen geld, zodat de belasting niet onnodig stijgt.

Is er een goede compensatie?

Als een inwoner of ondernemer iets bijzonders krijgt, zorgen we dat het ook iets oplevert waar anderen in de gemeente van profiteren.

1. WONEN

WONEN IN OPSTERLAND: WONINGEN VOOR ALLE OPSTERLANDERS

Opsterlands Belang wil dat het in onze dorpen goed wonen is en blijft en dat er woningen worden gebouwd die passen bij wat onze inwoners nodig hebben. De woningbouw komt in de meeste dorpen al goed op gang. In bijna alle dorpen zijn inmiddels nieuwe woningen gebouwd en staan nieuwe woningen op de planning.

Niet elk dorp heeft hetzelfde nodig. In sommige dorpen zijn starterswoningen of gezinswoningen belangrijk, zodat jongeren in hun eigen dorp kunnen blijven wonen en er ruimte is om een gezin te stichten. In andere dorpen zijn vooral huizen voor ouderen nodig die in hun eigen dorp willen blijven wonen. Zo kunnen ouderen dicht bij familie, vrienden en buren blijven wonen en blijft de dorpsgemeenschap sterk. Wanneer ouderen verhuizen naar een passend huis, komen er huizen vrij voor jongeren en gezinnen. Zo blijven de dorpen levendig.

Meer ruimte om te bouwen

Het is mooi dat er in veel dorpen lokale initiatieven zijn om nieuwe (sociale) huur- en koopwoningen te bouwen, bijvoorbeeld in Terwispel, Beetsterzwaag, Langezwaag, Nij Beets en Gorredijk. Lokale initiatiefnemers weten vaak het beste wat er in hun dorp nodig is. De gemeente moet deze initiatieven blijven ondersteunen en ruimte geven.

De overheid mag niet de vertragende factor zijn in de voortgang van bouwontwikkelingen. Bakkeveen is een voorbeeld van een dorp waar al ruim 20 jaar geen nieuwbouw heeft plaatsgevonden, en dat vinden wij diep triest. Door het nabijgelegen Natura2000 gebied geeft de provincie geen toestemming voor het klaarliggende uitbreidingsplannen "Aylvalan". Wij vinden dat de gemeente het braakliggende terrein van voormalige basisschool De Oanrin zo snel mogelijk moet aanwijzen voor nieuwe woningbouw, en niet pas in 2031 zoals nu gezegd wordt.

Bouwen voor Opsterlanders

We willen zorgen dat Opsterlanders het eerst een kans krijgen op een nieuwbouwwoning in Opsterland, voordat mensen buiten de gemeente de woning kunnen kopen. De gemeente moet hiervoor goede afspraken maken met de ontwikkelaars. Hiermee zorgen we ervoor dat jongeren in onze dorpen een grotere kans krijgen om wél een woning te kunnen vinden. Of zij kunnen het huis kopen van een doorstromer uit het dorp die een nieuwe woning koopt. We willen ook dat woningbouwcorporaties mensen met een sociale of economische binding voorrang (blijven) geven.

Betaalbaar wonen

Wonen moet voor alle Opsterlanders mogelijk zijn, dus ook voor mensen met een lager inkomen. In principe geven we de voorkeur aan koopwoningen: dan bouwen de bewoners eigendom op en dat is beter voor de toekomst dan elke maand huur betalen en niks opbouwen. De starterslening van de gemeente helpt jongeren en starters om hun eerste huis te kopen. Ook willen we zo veel als nodig en mogelijk investeren in betaalbare sociale koopwoningen (€ 250.000 prijspeil 2023). Zo willen we ervoor zorgen dat Opsterlanders met een kleiner budget ook een huis kunnen bezitten.

Lage Lokale Lasten

Bij een betaalbaar huis horen ook betaalbare woonlasten, zo blijft er bijvoorbeeld meer geld over om uit te geven bij lokale ondernemers. Daarom houden we de onroerende zaakbelasting (OZB), rioolheffing en afvalstoffenheffing al vele jaren laag. Dat blijven we doen, zeker omdat alles voor inwoners steeds duurder wordt. Ook omdat we willen voorkomen dat als de gemeente te veel geld uitgeeft, dit wordt opgelost door de lasten voor inwoners te verhogen.

Verder willen we onder meer het volgende doen:

- **In álle dorpen bouwen:** Opsterland moet Opsterland blijven, daarom wonen we hier zo prettig, daarom willen wij dat er in ieder dorp naar aard, schaal en behoefte woningen worden gebouwd. Jongeren moeten meer kansen krijgen om in Opsterland te wonen en werken. Dus willen we meer betaalbare woningen in Opsterland. Daarnaast willen we doorstroom op gang brengen door woningen voor senioren te bouwen, waardoor woningen voor bijvoorbeeld gezinnen beschikbaar komen.
- **Prijs van bouwgrond aanpassen:** goedkopere grond voor betaalbare woningen willen we met duurdere grond voor duurdere woningen betalen.
- **Slim bouwen:** als er terreinen vrijkomen (bijvoorbeeld wanneer een school wordt afgebroken) willen we dat de gemeente al proactief samen met het dorp plannen heeft ontwikkeld voor invulling.
- **(Pre)Mantel Woningen:** we willen dat de gemeente het gemakkelijker maakt dat huizen gesplitst worden of dat er een premantel- of mantelwoning bij komt. Zo kunnen ouderen in hun eigen huis blijven wonen met een mantelzorger erbij, of bij hun mantelzorger intrekken. Zo wonen mensen vaak prettiger en wordt de zorg goedkoper.
- **Lege bedrijfspanden ombouwen:** bedrijfspanden willen we makkelijker tot woningen omvormen zolang dit ondernemers daaromheen niet stoort.
- **We gaan slim om met natuurcompensatie:** wij willen dat natuurcompensatie vooraf en op grotere schaal wordt geregeld, zodat bouwprojecten sneller kunnen starten omdat we dan niet op bijvoorbeeld verhuizende vleermuizen hoeven te wachten.
- **Afspraken met woningbouwcorporaties:** we willen dat de gemeente de afspraken met Elkien verlengt, zodat mensen met een sociale of economische binding voorrang (blijven) krijgen. En dat de gemeente ook met andere woningbouwcorporaties dergelijke afspraken maakt.
- **Immigratie:** de gemeentes in de provincie Fryslân vangen al ruim voldoende asielzoekers op volgens de spreidingswet. Opsterlands Belang vindt dat Opsterland moet doen wat wettelijk verplicht is en niet meer. Nieuwe inwoners worden geholpen zich thuis te voelen, maar moeten ook onze normen en waarden leren. Zo blijft Opsterland een plek waar mensen veilig, betrokken en met respect voor elkaar kunnen wonen en samenleven.

2. VERKEER

VERKEER IN OPSTERLAND: MEER BALANS

In Opsterland hebben we veel wegen: van drukke provinciale routes tot smalle dorpsstraatjes, van straten in de dorpen tot aan wegen en fietspaden in het uitgestrekte buitengebied. Veilige wegen en paden zijn belangrijk voor iedereen.

Inwoners kennen de situatie het beste

Onze inwoners weten als geen ander wat er speelt op de weg. Zij zien dagelijks waar het misgaat: waar te hard wordt gereden, waar sluipverkeer over plattelandswegen en smalle straten rijdt, waar bermen beschadigd raken of waar fietspaden niet veilig genoeg zijn. Vaak hebben zij ook praktische ideeën om het verkeer veiliger en prettiger te maken. Opsterlands Belang vindt het belangrijk goed te luisteren naar deze ervaringen en ze serieus te nemen. Niet alleen praten over verkeer, maar ook handelen naar wat inwoners zien en voorstellen, zodat onze wegen veilig, leefbaar en prettig blijven voor iedereen: of je nu fietst, wandelt, rijdt of met het openbaar vervoer onderweg bent.

Weg met sluipverkeer

Op de doorgaande wegen worden steeds meer snelheidsbeperkingen van kracht. Door herinrichting worden er voor het doorgaande verkeer hindernissen opgeworpen. Dit heeft tot gevolg dat er steeds meer verkeer over onze plattelandswegen rijdt. Het moet juist andersom zijn: de grote wegen moeten het verkeer juist aantrekken en zo mogelijk "beperkingen" op de plattelandswegen.

Betere wegen en fietspaden

We willen dat wegen en fietspaden van goede kwaliteit zijn, veilig, afdoende verlicht en duurzaam, terwijl we ook rekening houden met de natuur en het landschap dat onze gemeente zo mooi maakt. We willen ook meer en betere (recreatieve) fietspaden aanleggen. Dat is goed voor de gezondheid, het milieu en het toerisme en dus aantrekkelijk voor onze eigen inwoners. Opsterlands Belang blijft zich inzetten voor goede en veilige fietsverbindingen in de hele gemeente.

Verder willen we onder meer het volgende doen:

- **Parkeren blijft gratis in Opsterland:** we blijven de blauwe zone hanteren en het invoeren van betaald parkeren is wat ons betreft geen optie.
- **Wensen van dorpen uitvoeren:** als een dorp bijvoorbeeld betere verlichting of zebrapaden wil, willen we dit gaan regelen op voorspraak van Plaatselijk Belang. Ook als dit niet onderdeel is van bestaand beleid.
- **Parkeren verbeteren:** parkeervoorzieningen moeten goed zijn en hier willen we aandacht voor. In Gorredijk willen we bijvoorbeeld dat er een plan komt hoe we het parkeren in het centrum verder kunnen verbeteren. We willen dat op de Weibuorren in Ureterp met strepen aangeven waar auto's mogen parkeren, net zoals al is gedaan tegenover de plaatselijke slager.
- **Veilige straatverlichting:** we willen op specifieke locaties in straten en op kruispunten extra openbare verlichting realiseren, dus op plekken waar meerdere inwoners aangeven dat het te donker is, zoals bij de Boskwei in Beetsterzwaag, bij de Tsjerkeleane in Langezwaag en aan de Feart in Ureterp.

- **Bermen:** langs plattelandswegen raken bermen vaak beschadigd doordat er te veel of te zwaar verkeer rijdt. We willen dat de gemeente in overleg met aanwonenden nagaat wat de beste aanpak is: de weg verbreden of verkeer beperken.
- **Veilige kruispunten:** shared space werkt op sommige plekken goed, zoals bij Siegerswoude, waar het aantal ongelukken flink is gedaald. Als shared space in een dorp niet goed genoeg werkt, nemen we andere maatregelen, bijvoorbeeld een extra zebrapad zoals in Frieschepalen of in Ureterp bij de kruising tussen de Poiesz en De Lijte.
- **Goede bereikbaarheid:** de dorpen in Opsterland moeten goed bereikbaar zijn en goed aansluiten op de N381 en de A7. Voor inwoners die niet zelfstandig kunnen reizen, is een vorm van openbaar vervoer belangrijk.
- **Fietspaden en wegen onderhouden:** we zorgen dat wegen en fietspaden in dorpen, tussen dorpen en in de bossen veilig en goed begaanbaar blijven in relatie tot gewenst verkeer.
- **Brug tussen Ureterp en Wijnjewoude:** de brug over het Koningsdiep is al jaren een aandachtspunt. Als dit niet vóór de verkiezingen is opgelost, krijgt dit project de hoogste prioriteit direct na de verkiezingen van 2026.
- **Renovatie recreatieve fietspaden:** ongeveer 30% van de recreatieve fietspaden rond en ten oosten van de N381 (rond Duurswouderheide in Wijnjewoude) in onze gemeente is nog sterk verouderd en op sommige plekken gevaarlijk. We willen met de inkomsten van de toeristenbelasting de opwaardering van deze fietspaden aanpakken.
- **Doorfietsroute Drachten–Heerenveen:** we streven een veilige fietsroute na. Een doorfietsroute tussen Drachten en Heerenveen zou hierin passen, mits dit zorgvuldig gebeurt: het mag niet ten koste gaan van de mensen die aan de route wonen. Hun woongenot moet blijven en hun betrokkenheid bij het proces is essentieel.
- **Breewei Tijnje:** de Breewei in Tijnje maakt ook deel uit van de geplande doorfietsroute en zou in dat kader worden verbeterd. De gemeente heeft echter aangegeven dat daar momenteel geen budget voor is. Wij vinden dat deze verbeteringen alsnog moeten plaatsvinden om het verkeer veilig en overzichtelijk te maken, en dat de gemeente hiervoor een concreet plan moet opstellen.
- **Efficiënt omgaan met onderwijs- en leerlingenvervoer:** beperken tot het wettelijke minimum. Kiezen ouders voor een school verder weg dan nodig is, dan zijn de extra kosten voor hun eigen rekening.

3. VEILIGHEID

VEILIGHEID IN OPSTERLAND: VEILIG THUIS EN OP STRAAT

Iedereen in Opsterland moet zich veilig en vrij kunnen bewegen. Dat is iets wat we in onze gemeente nu al in grote mate ervaren, en wat we ook in een veranderende samenleving willen blijven behouden. Veiligheid gaat verder dan het tegengaan van criminaliteit. Het gaat ook om veilig verkeer, leefbare buurten en goede bescherming van mensen en dieren. De gemeente zorgt daarbij voor een stevige basis, zoals goede straatverlichting, veilige oversteekplaatsen en passende maatregelen om dieren te beschermen, bijvoorbeeld bij de komst van wolven.

Samen zorgen voor veiligheid

Veilig voelen en echt veilig zijn is iets wat we ook samen doen. Duidelijke regels, toezicht en handhaving zijn belangrijk, maar gemeenschapszin speelt minstens zo'n grote rol. Inwoners letten op elkaar, spreken elkaar aan waar dat nodig is en zetten zich samen in voor hun buurt. Buurtbewoners, vrijwilligers en dorpsinitiatieven signaleren problemen vroeg en lossen die vaak samen op. Hierbij helpen veilige routes naar school, sport en ontmoetingsplekken, en ruimte om elkaar te ontmoeten. De gemeente ondersteunt waar nodig, maar veiligheid ontstaat vooral door samenwerking tussen inwoners, organisaties en de gemeente. Zo houden we Opsterland samen veilig en leefbaar.

Verder willen we onder meer het volgende doen:

- **Algemene veiligheid:** op veel plekken in onze gemeente is de openbare ruimte al veilig ingericht. Tegelijk zien we dat sommige locaties nog slimmer en veiliger kunnen worden vormgegeven. In overleg met plaatselijke belangen werken we aan betere verlichting, goed onderhoud zoals snoeiwerk voor zichtbaarheid en verbeteringen in de verkeersveiligheid. We kiezen daarbij voor maatregelen die aantoonbaar werken.
- **Meldpunt nare plekken:** we willen dat mensen ook een melding kunnen maken in de Buiten Beter App van plekken waar ze zich onveilig voelen. De gemeente kijkt vervolgens wat ze kan doen om het veiligheidsgevoel op die plekken te verbeteren, bijvoorbeeld door verlichting te verbeteren of (tijdelijk) cameratoezicht.
- **Leefbaarheid en overlast aanpakken:** we kijken niet weg bij geluidsoverlast en andere hinder in woonwijken waarover geklaagd wordt. We willen dat de veroorzakers daadwerkelijk worden benaderd, de schade zelf herstellen, en wat overlast veroorzaakt, wordt afgenomen.
- **Zichtbare handhaving in de dorpen:** regels zijn er voor iedereen en vormen de basis voor samenleven met respect voor elkaar. Asociaal gedrag accepteren we niet. Door consequent en menselijk te handhaven, voorkomen we dat een kleine groep het voor anderen bederft. Handhaving draagt bij aan een veilige en prettige leefomgeving. Daarom zorgen we voor voldoende zichtbare BOA's in onze dorpen, passend bij de grootte van Opsterland. Zij zijn aanspreekbaar, kennen de lokale situatie en helpen regels duidelijk en eerlijk toe te passen.
- **Keten voor jongeren behouden:** het is belangrijk dat er keten voor jongeren blijven. Zo hebben jongeren een vertrouwde plek om elkaar te ontmoeten en samen tijd door te brengen.
- **Bescherming tegen de wolf:** wij vinden dat de wolf geen plek heeft in Opsterland. De wolf vormt een gevaar. Wij willen dat de gemeente zelf bij de provincie aandringt op extra maatregelen en zelf ook zoekt naar andere oplossingen tegen wolven.

4. VOORZIENINGEN EN VRIJWILLIGERS

VOORZIENINGEN EN VRIJWILLIGERS IN OPSTERLAND: HET HART VAN ONZE DORPEN

De dorpen in Opsterland zijn sterk door de inzet van vrijwilligers. Dat is heel waardevol. Opsterlands Belang vindt het belangrijk dat de gemeente helpt als dorpen en vrijwilligers daarom vragen. Elk dorp is anders en weet zelf het beste wat nodig is om prettig te wonen en te leven. Daarom is het goed dat medewerkers van de gemeente regelmatig in de dorpen zijn. Zo horen zij wat er speelt en kunnen zij beter luisteren naar wat inwoners nodig hebben. Wij waarderen de vele vrijwilligers die zich inzetten voor hun dorp. Zij organiseren activiteiten, ondersteunen lokale initiatieven en zorgen ervoor dat mensen elkaar blijven ontmoeten en dat voorzieningen en verenigingen blijven bestaan.

We blijven investeren in en het ondersteunen van ontmoetingsplekken, sport en andere activiteiten, omdat zij het hart van de gemeenschap vormen. Deze plekken houden dorpen leefbaar.

Voorzieningen koppelen

Vooraf in de kleinere dorpen is het belangrijk om voorzieningen te combineren. Door school, sport, cultuur en ontmoeting op één plek samen te brengen, kunnen deze voorzieningen blijven bestaan. Zo worden gebouwen slim gebruikt en ontstaat er een fijne plek waar iedereen elkaar kan ontmoeten, zoals bij de multifunctionele accommodaties (MFA) in Tijnje en Lippenhuizen.

Cultuur verbindt en brengt leven in onze dorpen

Cultuur maakt onze gemeente levendig en zorgt voor ontmoeting, creativiteit en saamhorigheid. Niet alleen in de grotere, maar juist ook in de kleinere dorpen. Het moet voor iedereen toegankelijk zijn. Door ruimte te geven aan lokale initiatieven, betaalbare activiteiten te stimuleren en samenwerking te zoeken houden we onze gemeente aantrekkelijk, actief en verbonden.

Verder willen we onder meer het volgende doen:

- **Nieuwe MFAs:** als een dorp in aanmerking komt voor een nieuwe school, zien we dat als een kans om een MFA te bouwen. Bijvoorbeeld in Bakkeveen en Wijnjewoude.
- **Meerjarige vergunningen voor evenementen:** we willen dat organisaties vergunningen voor risicoarme evenementen voor meerdere jaren tegelijk kunnen krijgen. Ook moet het aanvragen eenvoudiger worden. Dit bespaart tijd en maakt het organiseren eenvoudiger.
- **Ondersteuning voor (sport)verenigingen zonder eigen kantine:** verenigingen zonder eigen kantine, zoals gym- en turnverenigingen of toneelverenigingen, verdienen extra ondersteuning wanneer dit echt nodig is. Deze verenigingen zijn afhankelijk van de contributie, omdat ze geen horeca-inkomsten hebben.
- **Voorzieningen voor jongeren:** Jongeren hebben behoefte aan fijne, veilige plekken om elkaar te ontmoeten. Daar zijn al goede voorbeelden van, zoals bij de ijsbaan in Luxwoude en bij Dúndelle in Bakkeveen. We ondersteunen dit soort ontmoetingsplekken, zodat jongeren samen kunnen komen op een manier die past bij het dorp.
- **Vrijwilligers goed beschermen:** we willen collectieve verzekeringen maximaal benutten en behouden voor vrijwilligersorganisaties, zodat vrijwilligers geen risico lopen op claims.

5. ECONOMIE

ECONOMIE IN OPSTERLAND: RUIMTE VOOR ONDERNEMEN

Ondernemers zorgen voor werkgelegenheid en dragen bij aan de leefbaarheid, het welzijn en de welvaart in onze dorpen. Opsterlands Belang geeft daarom niet alleen ruim baan aan ondernemersinitiatieven, maar staat ook pal voor actieve ondersteuning vanuit de gemeente. Zowel grote als kleine ondernemers moeten zich welkom en gesteund voelen. Wij vinden het belangrijk dat de gemeente alle dorpen, groot en klein, actief ondersteunt bij de uitvoering van plannen die van onderop ontstaan. Initiatief mag niet blijven steken in goede ideeën alleen; de gemeente moet faciliteren, verbinden en mede mogelijk maken.

Lokale economie versterken

Opsterlands Belang staat voor een sterke, evenwichtige en toekomstbestendige lokale economie. Natuurlijk bieden ook gemeenten om ons heen werkgelegenheid, maar voor ons blijft het belangrijk dat er lokaal kansen zijn. Lokale ondernemers zijn belangrijk voor werkgelegenheid, levendigheid en identiteit van onze dorpen. Daarom willen we dat de gemeente hen actief ondersteunt door ruimte te blijven bieden voor groei en goede bereikbaarheid te waarborgen. We zetten ons in om te zorgen voor aantrekkelijke dorpscentra, voldoende en toegankelijke parkeervoorzieningen en ondersteuning bij initiatieven. Ook willen we dat bedrijven uit Opsterland worden uitgenodigd voor gemeentelijke aanbestedingen, waarbij kwaliteit en lokale werkgelegenheid belangrijker zijn dan de laagste prijs.

Verder willen we onder meer het volgende doen:

- **We blijven lokale ondernemers actief ondersteunen:** als dit bijdraagt aan de kwaliteit van Opsterland, geven we ruimte voor groei en nemen we barrières weg. Ondernemers moeten zich zoals iedereen aan landelijke regels houden. Door voordat vergunningen worden aangevraagd, creatief mee te denken, is er vaak meer mogelijk. Wij willen dat de lijntjes kort blijven met ondernemers met ideeën zodat die efficiënt worden ondersteund door de gemeente Opsterland zodat zij meer tijd hebben voor ondernemen.
- **Sterk lokaal inkopen:** de gemeente werkt waar mogelijk samen met lokale ondernemers bij aanbestedingen en projecten.
- **Visie op bedrijventerreinen:** al onze bedrijventerreinen zijn uitverkocht. We willen dat de gemeente nieuwe bedrijventerreinen bij Gorredijk en de A7 aanlegt.
- **Detailhandel in de grote kernen:** Voor onze grotere kernen in Gorredijk, Beetsterzwaag en Ureterp zijn ondernemers, ondersteund door de gemeente, actief aan het werk om de kwaliteit van die kernen te vergroten met bijvoorbeeld meer groen, verblijf voor kinderen en gratis parkeren. Een resultaat hiervan zijn het Masterplan Gorredijk en het Marketingplan Beetsterzwaag die door de ondernemersverenigingen zijn opgesteld. We willen dat de plannen die hieruit voortkomen daadwerkelijk gerealiseerd worden en dat de gemeente zich hiervoor inspant, bijvoorbeeld door Europese subsidies aan te vragen.
- **We gaan steviger inzetten op recreatie en toerisme:** Door de veranderende demografie is er behoefte aan meer duurzame recreatie en toerisme zoals wandelpaden en fietspaden. We ondersteunen initiatieven en we willen dit met name betalen uit de opbrengst van de toeristenbelasting.

6. LANDBOUW

LANDBOUW IN OPSTERLAND: PERSPECTIEF EN SAMENWERKING

Landbouw moet perspectief houden in Opsterland. Als grootste grondgebruiker heeft de sector veel invloed op landschap, natuur en leefomgeving. Daarom is het belangrijk dat landbouw en omgeving goed samenwerken. Door compenserende maatregelen voor landschap en natuur kan de sector zich blijven ontwikkelen.

De agrarische sector is een belangrijke partner voor onze gemeente: voedselproductie en werkgelegenheid. Samenwerking betekent maatwerk op ruimtelijk, economisch en duurzaam terrein, waarbij alle belangen evenredig worden vertegenwoordigd.

Opsterlands Belang koestert onze familiebedrijven. Grootschalige landbouw met grond op afstand past niet bij onze gemeente. Opsterlands Belang steunt boeren in hun zoektocht naar nieuwe manieren van werken, zowel in het veenweidegebied als in ons beekdal. "Opsterland blijft Opsterland": een plattelandsgemeente en daar horen onze lokale boeren bij!

Verder willen we onder meer het volgende doen:

- **Lokale (familie)bedrijven behouden:** lokale (familie)bedrijven zijn belangrijk voor leefbaarheid, economie en verbondenheid met het landschap. We gaan ontwikkeling van lokale (familie)bedrijven steunen, inclusief diverse bedrijfsvormen en dus boerdiversiteit.
- **We steunen ook de regeneratieve landbouw:** gericht op bodemkwaliteit, biodiversiteit en waterbeheer.
- **Grasland willen we behouden voor lokaal veegebruik:** niet verhuren aan akkerbouwers van ver weg.
- **We geven ruimte voor experimentele landbouw:** ondernemers zijn succesvol door te innoveren. We gaan ruimte geven voor die innovaties zolang die goed passen in Opsterland.

7. RECREATIE EN TOERISME

RECREATIE EN TOERISME IN OPSTERLAND: GENIETEN VAN RUIMTE, NATUUR EN CULTUUR

Opsterlands Belang wil recreatie en toerisme zoveel mogelijk stimuleren. Recreatie is goed voor werkgelegenheid en het welzijn van zowel bezoekers als inwoners en geeft meer draagvlak aan ontwikkeling van natuur. De toeristenbelasting wordt gebruikt voor fysieke recreatieve voorzieningen waar iedereen van kan genieten, zoals goede fiets- en wandelpaden en mooie natuur.

Landschap, natuur en samenwerking

We koesteren het landschap, de fietspaden, wandelroutes en erfgoed die onze omgeving zo aantrekkelijk maken. Rust, natuur en leefbaarheid blijven hoog in het vaandel staan. Recreatie en natuur moeten elkaar versterken. Opsterland is geen toeristisch eiland: samenwerking met omliggende gemeenten is nodig om van de regio een aantrekkelijke vakantiebestemming te maken. Lokale ondernemers moeten hierbij actief betrokken worden.

Verder willen we onder meer het volgende doen:

- **Actief ontwikkelen van voorzieningen:** we willen dat de gemeente kleinschalige initiatieven ondersteunt in opstart en ontwikkeling.
- **Budget volledig besteden aan voorzieningen:** toeristenbelasting gaan we inzetten voor fietspaden, wandelpaden en andere fysieke recreatieve voorzieningen.
- **Meer samenwerking met buurgemeenten:** bijvoorbeeld met het Westerkwartier, Noordenveld en Ooststellingwerf om recreatie en toerisme in de brede regio te versterken.
- **Duurzame recreatie in beekdal Koningsdiep:** we willen dat in de plannen voor inrichting beekdal Koningsdiep meer ruimte komt voor duurzame recreatie, met name wandelen. Vroegere en bestaande paden in het gebied willen we in stand houden of verbeteren, zonder afbreuk te doen aan de natuur. Mensen moeten samen met de natuur leven en juist niet door hekken worden geweerd. Het vroegere wandelpad langs het Koningsdiep willen we terugbrengen en ook een dwarsverbinding van Bremerwei naar Slotsingel (Siegerswoude-Bakkeveen).

8. ZORG

ZORG IN OPSTERLAND: DICHTBIJ, BETAALBAAR EN ONDERSTEUNEND

Landelijk neemt de vraag naar zorg steeds verder toe en ook in Opsterland is dit het geval. Vooral de vergrijzing zorgt voor extra druk op het zorgsysteem. Iedereen verdient de zorg die hij of zij nodig heeft, maar deze zorg moet wel beschikbaar en betaalbaar zijn.

Opsterland is een sociale gemeente

Wanneer zelfredzaamheid en onderlinge hulp niet meer voldoende is, kunnen inwoners rekenen op de gemeente voor ondersteuning. Onbetrouwbare zorgaanbieders, de zogenaamde 'zorgcowboys', zijn in Opsterland niet welkom. De gemeente controleert de ingekochte zorg op kwaliteit, integriteit (BIBOB), resultaat en kosten, zodat zorg zoveel mogelijk betaalbaar blijft en zorgbehoevenden goed geholpen worden.

Gezond leven en lokale steun

Opsterlands Belang vindt het belangrijk dat dorpen initiatieven voor een gezonde leefstijl ontwikkelen en dat de gemeente hierbij waar nodig helpt. Door inwoners te stimuleren en te faciliteren om gezond te leven en gebruik te maken van lokale zorgnetwerken, kunnen mensen vaak langer in hun eigen omgeving blijven wonen, bijvoorbeeld met ondersteuning van mantelzorg.

Verder willen we onder meer het volgende doen:

- **Initiatieven voor een gezonde leefstijl in dorpen ondersteunen:** inwoners stimuleren en faciliteren om gezond te leven, bijvoorbeeld netwerkbijeenkomsten met de dorpsorganisaties.
- **Slimme ideeën en best practices overnemen:** bijvoorbeeld uit Veendam, waar wachtlijsten en kosten in de jeugdzorg flink zijn verminderd.
- **Mantelzorg en wonen in eigen netwerk blijven stimuleren:** zodat mensen langer thuis kunnen blijven wonen met ondersteuning van familie, vrienden of burens. De mogelijkheden van passende huisvesting zijn hier van wezenlijk belang.
- **Huisartsen in de dorpen:** In Opsterland wonen steeds meer ouderen. Dus is het belangrijk dat huisartsen dichtbij inwoners beschikbaar zijn. Dit is belangrijk voor de leefbaarheid en scheelt vervoerskosten. Waar mogelijk willen we huisartsen worden geholpen om zich te (blijven) vestigen in een dorp.
- **Effectieve aansturing:** We vinden dat de vele preventieprojecten moeten worden samengevoegd. Er zijn veel (landelijke) initiatieven die we in de gemeente beter moeten samenvoegen, zodat er focus ontstaat. Door strakker te organiseren zorgen we ervoor dat de themabijeenkomsten daadwerkelijk resultaat opleveren, dat iedereen weet wat van hem of haar wordt verwacht en dat de opbrengsten meetbaar zijn.

9. WERK EN INKOMEN

WERK EN INKOMEN IN OPSTERLAND: IEDEREEN DOET MEE

Opsterlands Belang staat voor een sociale gemeente waar iedereen meedoet. Werk en vrijwilligerswerk zijn belangrijke pijlers voor het welzijn van mensen. Dit zorgt ervoor dat inwoners in hun eigen levensbehoeften kunnen voorzien, structuur hebben, actief blijven en zich verbonden voelen met hun dorp of wijk. Iedereen die kan bijdragen, doet mee; wie niet kan, krijgt vanzelfsprekend een vangnet. Zo voorkomen we eenzaamheid en stimuleren we een gezonde sociale structuur.

Vrijwilligers en maatschappelijke betrokkenheid

Vrijwilligers vormen de ruggengraat van onze dorpen. Zij organiseren activiteiten, creëren samenhang en versterken sociale netwerken. Vrijwilligerswerk biedt bovendien een opstap naar betaald werk voor wie dat kan. Zo dragen we bij aan een samenleving waarin iedereen meedoet.

Werk

Werk geeft mensen waardigheid, zelfstandigheid en verbinding. Opsterlands Belang zet zich in voor een arbeidsmarkt waarin iedereen een kans heeft, ook mensen met een afstand tot werk. Betrokkenheid kan via een betaalde baan, aangepast werk of vrijwilligerswerk. Inwoners die financiële ondersteuning ontvangen, moeten in principe (eenvoudige) werkzaamheden verrichten in hun eigen omgeving, zoals groenvoorziening of het bezorgen van weekbladen, passend bij hun mogelijkheden.

Samenwerking en lokale economie

We willen dat ondernemers actief worden betrokken bij gemeentelijke plannen, zodat werkgelegenheid aansluit bij de vraag en de economie sterker wordt. Samenwerking met organisaties zoals Caparis helpt inwoners sneller passend werk te vinden.

Kinderen en jongeren

Geen enkel kind mag in Opsterland in armoede opgroeien. We willen dat gezinnen ondersteuning (blijven) krijgen om zelfredzaam te worden, bijvoorbeeld via het kindpakket. Daarnaast is er een volwaardig aanbod van sport- en culturele activiteiten, zodat kinderen en jongeren zich vrij kunnen ontwikkelen en actief kunnen meedoen. Initiatieven die hier aan bijdragen moet de gemeente steunen.

Verder willen we onder meer het volgende doen:

- **Inkomenstoelage verbreden:** we keren als gemeente meerdere toeslagen uit en dit blijven we doen. Daarbij willen we dat de inkomensloze niet alleen beschikbaar is voor mensen in de bijstand, maar ook voor werkende mensen met een laag inkomen. Zo loont werken meer en wordt arbeid beter beloond.
- **Inburgering willen we koppelen aan taalvaardigheid en (vrijwilligers)werk:** De tientallen statushouders die we ieder jaar moeten huisvesten in Opsterland, moeten zo snel en efficiënt als mogelijk integreren. Dat doen we door mensen naar werk te begeleiden via bedrijven zoals Caparis. Betaald werk is de snelste en meest efficiënte manier om mensen te laten integreren. Pas met betaald werk, de bijbehorende waardering en kennis van onze normen en waarden wordt een nieuwe Nederlander een échte nieuwe Nederlander.

10. SPORT

SPORT IN OPSTERLAND: GEZOND, DICHTBIJ EN VOOR IEDEREEN

Sport is goed voor de gezondheid en het welzijn van onze inwoners. Het brengt mensen samen, zorgt voor plezier en versterkt de gemeenschap in onze dorpen. Opsterlands Belang wil dat iedereen in onze dorpen kan sporten en bewegen. Daarom zetten wij ons in voor goed onderhouden en toegankelijke sportvoorzieningen, sterke verenigingen en ondersteuning van lokale initiatieven. Zo blijft sport dichtbij, betaalbaar en voor iedereen bereikbaar.

Verder willen we onder meer het volgende doen:

- **Vrijwilligers en begeleiding:** het besturen van een sportvereniging wordt steeds complexer. We blijven verenigingen ondersteunen die met vrijwilligers werken, bijvoorbeeld via trainingen en advies.
- **Faciliteiten dichtbij:** we willen dat sportvelden en sporthallen goed bereikbaar zijn voor alle inwoners, zodat iedereen kan meedoen. Dorpen behouden hun gymzaal. Bij nieuwbouw van scholen wordt de gymzaal waar mogelijk geïntegreerd met de school.
- **Robotmaaiers voor sportgrasvelden:** sportverenigingen die dat willen, kunnen een robotmaaier van de gemeente krijgen, volledig gratis. Zo helpen we verenigingen hun sportvelden goed te onderhouden en houden we samen de kosten laag.
- **Kunstgrasvelden:** we pleiten voor kunstgrasvelden bij verenigingen waar we de kwaliteit van de velden niet goed krijgen of waar te weinig velden zijn. Voor deze clubs zijn kunstgrasvelden belangrijk om trainingen en wedstrijden door te laten gaan, ook bij slecht weer of intensief gebruik.
- **Multifunctionele accommodaties:** we zijn voorstander van MFA's en multifunctionele locaties waar sport, cultuur en ontmoeting samenkomen. Zo kunnen meerdere groepen en activiteiten op één plek plaatsvinden en blijft het dorp levendig.

11. OPENBAAR GROEN

OPENBAAR GROEN IN OPSTERLAND: MEER ALS HET KAN!

Groen in onze uitgestrekte gemeente is belangrijk voor veel inwoners. Het biedt ruimte om te spelen, te wandelen, te ontspannen en het maakt de dorpen aantrekkelijk en leefbaar. Tijdens gesprekken met inwoners komt openbaar groen vaak als belangrijk onderwerp naar voren.

Goed onderhoud is essentieel

Groen is essentieel voor een goede leefomgeving, voor mens en dier. Goed onderhoud van het groen zorgt ervoor dat onze dorpen er netjes en prettig uitzien. De gemeente werkt hierbij samen met Caparis. Opsterlands Belang waardeert de inzet van de Caparis en eigen medewerkers die elke dag zorgen voor het onderhoud van onze plantsoenen, bermen en groenperken. Inwoners en ondernemers waarderen het groen in Opsterland als een belangrijk onderdeel van de leefomgeving. We willen het kwaliteitsniveau op het gewenste niveau houden en verbeteren wanneer hierom gevraagd wordt. Wij vinden dat de gemeente met de Plaatselijk Belangen moet blijven afstemmen, zodat het bepalen van de mate van onderhoud tot stand komt met de ideeën van de inwoners.

Ruimte voor verbeteringen

Wanneer de gemeente klachten ontvangt over het onderhoud van stoepen, putten, tegels, en andere openbare ruimtes, vindt Opsterlands Belang het belangrijk dat dit serieus wordt opgepakt en dat de omgeving ook weet wat er, en waarom, is besloten. De gemeente kan niet alles: we vinden het mooi dat inwoners ook zelf bijdragen aan hun eigen buurt. Door samen de schouders eronder te zetten, houden we het betaalbaar.

Verder willen we onder meer het volgende doen:

- **Groen beter onderhouden en sneller actie ondernemen:** we willen dat de kwaliteit van gras, bomen, planten en andere openbare groene plekken in de kernen wordt verhoogd als daarom collectief wordt gevraagd. Daarnaast willen we sneller duidelijkheid hebben over wat er met een klacht gebeurt en wanneer de klacht echt is afgehandeld wanneer inwoners meldingen maken (o.a via de Buiten Beter App).
- **Samen ongewenste invasieve exoten, oftewel uitheemse soorten die schadelijk zijn voor de lokale natuur, bestrijden:** deze werkzaamheden kosten veel tijd. We proberen projecten op te zetten zodat mensen in bijvoorbeeld de bijstand enkele uren per dag een gezonde activiteit kunnen uitvoeren. Het mes snijdt dan aan twee kanten: goed voor de gezondheid van mens en natuur.
- **Voldoende bladkorven in de dorpen:** als inwoners hierom vragen, plaatsen we waar mogelijk extra bladkorven zodat inwoners hun bladafval makkelijk kunnen opruimen.
- **Steun voor groene initiatieven uit dorpen:** Vrijwilligers die zelf het groenonderhoud in hun dorp willen doen of zelf groen willen aanleggen en onderhouden op gemeentegrond, steunen we van harte.

12. NATUUR, LANDSCHAP EN ERFGOED

NATUUR, LANDSCHAP EN ERFGOED IN OPSTERLAND: WAARDEVOL EN BESCHERMEN

Natuur, landschap en ons erfgoed maken Opsterland uniek in Fryslân. Ze zijn belangrijk voor recreatie, toerisme en het welzijn van mens, dier en plant. Daarom willen we ons landschap, de natuur en ons cultureel erfgoed behouden en versterken. Monumenten, karakteristieke panden, houtwallen, oude paden en andere landschapselementen geven kleur aan onze leefomgeving en vormen samen een waardevol netwerk dat we willen bewaren voor huidige en toekomstige generaties.

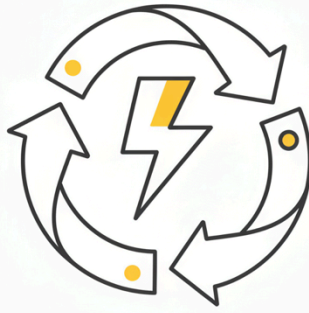
Samenwerking en lokale initiatieven

Opsterlands Belang wil bedrijven en inwoners die actief bijdragen aan behoud en ontwikkeling van natuur, landschap en erfgoed meer ruimte geven bij vergunningaanvragen. We stimuleren ook het leefbaar maken van vervallen plekken in het landschap, zoals oude boerenschuren. Zo krijgen deze gebouwen een nieuwe functie en worden “rotte kiezen” opgeruimd.

Cultureel erfgoed wordt vaak door vrijwilligers bewaard, beschermd en gedeeld. Zo kunnen inwoners kennismaken met de geschiedenis, tradities en cultuur van onze gemeente. Erfgoed herinnert ons aan de generaties die hier hebben geleefd en gewerkt en versterkt de identiteit van onze dorpen.

Verder willen we onder meer het volgende doen:

- **Bescherming van groene zones:** tussen Ureterp en Drachten maar ook tussen Beetsterzwaag en Boornbergum houden we een groene buffer. De zuidoostelijke oksel van de N381/A7 (Ureterp) blijft groen (landbouw)gebied, zodat landschap en leefomgeving behouden blijven.
- **Veilige parkeerplaatsen bij wandelroutes:** bijvoorbeeld bij de Merskerheide bij Ureterp is het vaak een grote modderbende, dat willen we aanpakken zodat mensen fatsoenlijk en veilig kunnen parkeren. Ook willen we dat het parkeerterrein van Staatsbosbeheer tegenover Slotleane in Bakkeveen blijft bestaan.
- **Pluktuinen en natuurvriendelijke landbouwprojecten mogelijk maken:** innovatieve vormen van extensieve landbouw stimuleren biodiversiteit en lokaal initiatief, zoals bijvoorbeeld bij het project Beekdal Koningsdiep.
- **Meer ruimte voor kleinschalige bebouwing bij natuur inspanningen:** we willen dat degene die biodiversiteit verbetert op eigen terrein hiervoor in evenredigheid kleinschalige bebouwing kan plaatsen, denk aan een pipowagen voor een B&B of een kleine schuur.
- **Contouren oude Adelskerk zichtbaar maken:** we onderzoeken of de contouren van de oude kerk in Oud Beets weer zichtbaar kunnen worden in het landschap.
- **Onderhoud van Roodbaard-tuinen:** we willen deze unieke tuinen in Beetsterzwaag en Olterterp behouden door onderhoud.

13. ENERGIETRANSITIE

ENERGIETRANSITIE IN OPSTERLAND: SLIM MEE OMGAAN

Energie besparen is de grootste stap die we nu kunnen zetten in de energietransitie. Nieuwe technieken om energie duurzaam op te wekken en op te slaan worden ontwikkeld, maar het is nog niet mogelijk om grote hoeveelheden elektriciteit op te slaan voor perioden zonder zon of wind. Daarom is goede isolatie en zuinig gebruik van energie de beste oplossing. We zetten nieuwe technologie pas in als bewezen is dat het goed werkt en het echt het milieu helpt (proven technology).

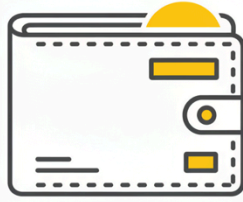
Lokale initiatieven en participatie

Wie zelf wil investeren in duurzame energie kan dat natuurlijk doen. Opsterlands Belang steunt lokale energiecoöperaties en dorpsinitiatieven, omdat samenwerken goedkoper is en de dorpsgemeenschap versterkt. Zo ondersteunen we het streven van WEN (Wijnjewoude Energie Neutraal), dat het energieverbruik voor verwarming met ongeveer 40% wil verminderen en de resterende 60% wil voorzien met groen gas uit mest en daarmee haar uitstoot van broeikasgassen flink beperkt.

We geven de voorkeur aan zonnepanelen op daken. Grote zonneparken zijn niet gewenst vanwege het landschap en omdat de techniek om elektriciteit zes maanden op te slaan nog niet beschikbaar is. Daarom willen we geen nieuwe zonneparken. We vinden dat windmolens kunnen worden geplaatst als de betrokken omgeving het er mee eens is. Participatie is dus erg belangrijk! Voor Opsterlands Belang geldt de regel: óf iedereen kan meedoen, óf niemand. Daarnaast ondersteunen we elektrische laadpalen op openbare plekken, voor zowel auto's als fietsen.

Verder willen we onder meer het volgende doen:

- **Geen extra kosten voor onze inwoners:** het doel om evenveel stroom op te wekken als verbruiken (energie neutraal) helpt niet als je de elektriciteit niet langdurig op kunt slaan. Het energiebeleid van de gemeente hoeft en mag niet leiden tot extra kosten voor onze inwoners.
- **De energiemix:** we kiezen voor echte oplossingen voor toekomstige energie. Opsterlands Belang kiest niet voor zonnevelden die alleen overdag in de zomer energie opleveren. We verwachten veel van mono-mestvergisting en zien mogelijkheden voor ruimtelijk goed ingepaste windenergie op het bedrijventerrein nabij Drachten.
- **Energiepaviljoen:** het bestuur van It Damshûs is vol enthousiasme bezig met het realiseren van een energiepaviljoen. Dit paviljoen bij het openluchtmuseum It Damshûs heeft als doel om de geschiedenis van verschillende energiebronnen op een aantrekkelijke en educatieve manier te presenteren aan zowel jongere generaties als het bredere publiek. We ondersteunen dit initiatief van harte.
- **Monomestvergisters:** we steunen monomestvergisters. De ervaringen met de bestaande monomestvergisters bij boeren in bijvoorbeeld Siegerswoude zijn goed, veroorzaken geen stank (want de gassen die stinken worden in stroom of "aard"-gas omgezet) en de hoeveelheid broeikasgassen wordt sterk verlaagd.
- **Co-vergisters:** geen co-vergisters in Opsterland, deze geven overlast.
- **We steunen dorpsenergiecoöperaties:** om samen energie te besparen en duurzaam op te wekken.

14. FINANCIËN

FINANCIËN IN OPSTERLAND: ZUINIG MET GEMEENSCHAPSGELD

De gemeentelijke organisatie levert diensten maar dat kost geld. Deze kosten worden betaald uit de bijdrage die we ontvangen van het Rijk, onroerendezaakbelasting (OZB), heffingen en leges. Gemeenten hebben in tegenstelling tot bedrijven geen concurrentie van andere bedrijven. De gemeente heeft daardoor minder natuurlijke noodzaak om te innoveren in efficiëntie. De inwoners, en namens hen de gemeenteraad, moeten erop letten dat op het gemeentehuis de juiste zaken worden gedaan op een slimme manier. Elke euro die onderweg blijft hangen, is er één minder voor onze inwoners en ondernemers. Daar letten we op en proberen we de gemeentelijke organisatie te stimuleren.

De gemeentelijke organisatie moet zodanig zijn ingericht dat redelijkerwijs aan de behoeften van de inwoners wordt voldaan. De laatste jaren is het ook lastiger om goed personeel te binden aan de gemeente. Soms is er wel geld, maar kan niemand het werk doen. Opsterlands Belang wil korte lijntjes met de inwoners en voorkomt zo onnodige bureaucratie. Opsterlands Belang blijft tegen het verhogen van de OZB!